

Habrůvka (okr. Blansko)

„Na Horkách; U Havířských děr“, parc. č. 327.

Novověk 1. Depot. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: není známo.

Lokalizace: WGS-84: 49.3137469N, 16.7305350E

V roce 2014 našel amatérský hledač s pomocí detektoru kovů depot mincí z období třicetileté války (obr. 33; Pavloň 2022). K nálezům došlo v trati „Na Horkách“ v lesním prostředí poblíž turistické stezky asi 1,2 km severovýchodně od středu obce Habrůvka. Nálezce, který s jedním z autorů sdílel základní informace o nálezě, byl požádán o odevzdání mincí do příslušného muzea; k tomu však nedošlo, nálezce mezitím skonal. Další osudy depotu nejsou známy. Z poskytnutých fotografií bylo možné identifikovat soubor mincí pocházející z konce 16. století a z 1. poloviny 17. století. Nejstaršími mincemi v depotu jsou $\frac{1}{24}$ tolar (Šlesvicko-Holštýnsko) a tříkrejcar (Krnovské knížectví), shodně vyražené v roce 1596. Nejmladší a zároveň nejpočetnější byly ražby Ferdinanda II. z let 1624 a 1625, a to krejcar (3 ks) a tříkrejcar (1 ks), který byl vyražen v Opoli. Dále se v depotu nacházel tříkrejcar z biskupského knížectví Brixen (1 ks) a tříkrejcarey, jejichž původ lze najít v německých knížectvích Pfalz-Zweibrücken (1 ks) a Solms-Lich (3 ks; raženy mezi lety 1595–1616; Grossmannová 2014).

Literatura

Grossmannová, D. 2014: *Boskovický poklad. Nález mincí z období třicetileté války*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Pavloň, T. 2022: *Habrůvka 2014. Trať na Horkách, nález depotu mincí*. Rkp. nálezové zprávy MTX202300048 [cit. 2023-02-22]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <http://digiarchiv.amapa.cz/id/M-TX-202300048>.

Obr. 33. Habrůvka. Fotografie vybraných mincí poskytnutá nálezcem. Nálezce (anonym).

Fig. 33. Habrůvka. Photo of the selected coins provided by the finder. Finder (anonymous).

Summary

A coin depot from the Thirty Years' War period (Fig. 33) was found during an amateur metal detector survey carried out in the cadastral area of Habrůvka (Blansko District) in 2014.

Tomáš Pavloň, Vojtěch Koudelka

Holštejn (okr. Blansko)

„Strážná“, parc. č. 136/1.

Novověk. Milířišť. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezů: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.4197583N, 16.7734389E

V rámci povrchového průzkumu lesů v severní části k. ú. Holštejn byla identifikována zvýšená koncentrace objektů interpretovaných jako milířišť (Novák, Kadavý a kol. 2022, 44). Milířišť č. 1440 se nachází v nadmořské výšce 549 m, má oválný tvar s průměrem 13 m (po vrstevnici) × 10,5 m (po spádnicí). Od nejbližší v terénu rozpoznané komunikace je vzdáleno 76 m, k nejbližší vodoteči je to ze středu plošiny pouze 18 m. Sklon svahu, do kterého byl milíř zahloben, činí 8,6°. Sonda na milířišti č. 1440 byla 0,5 m široká a 12,5 m dlouhá. Zvrstvení zde bylo poměrně jednoduché, pod humusovou lesní vrstvou se nacházela uhlíkatá vrstva místy mocná až 30 cm. Z ní bylo odebráno reprezentativní množství vzorků uhlíků, které byly dále analyzovány a datovány. Nejmladší dendrochronologicky datované vzorky pocházejí ze dřevin smýcených po roce 1832. Během výzkumu se nepodařilo objevit žádné movité archeologické nálezy. Doprovodný průzkum detektorem kovů v okolí milířišť rovněž neodhalil žádný artefakt, který by bylo možné klást do souvislosti s pálením dřevěného uhlí (Rybníček, Kolář 2022, 29, 33–35).

Literatura

Novák, J., Kadavý, J. a kol. 2022: Pozůstatky lidské činnosti v lesích.

In: K. Sklenář a kol.: *Život v lesích. Kritický katalog k výstavě Život v lesích*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 43–51.

Rybníček, M., Kolář, T. 2022: Dendrochronologie. In: K. Sklenář a kol.: *Život v lesích. Kritický katalog k výstavě Život v lesích*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 28–29, 33–35.

Summary

The samples of charcoal were taken for further analyses during the test pitting of the charcoal piles located in the cadastral area of Holštejn (Blansko District). The youngest dendrochronological data comes from 1832.

Jakub Novák

Hostěnice (okr. Brno-venkov)

„Nad Propastí“, „Pacholské“, „U Šedého žlábků“, parc. č. 274/1.

Novověk. Lom, milířišť, vápenka. Průzkum detektorem kovu. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2365156N, 16.7682381E; 49.2374264N, 16.7688494E; 49.2364947N, 16.7640322E

Během předstihového záchraného archeologického výzkumu v okolí areálu lomu Mokrá (Českomoravský cement, a. s.) byl proveden průzkum terénu v oblasti žlábků „Nad Propastí“. Nověji byla při jeho dně lokalizována hráz zaniklého záchranného

rybníka, která je navezena materiálem částečně obsahujícím vápenec i místní slepence. Vodní nádrž mohla být dříve dotována svahovým prameništěm, které zaniklo současně se vznikem mokerského lomu Břidla v 60. letech 20. století. Vzhledem k této skutečnosti a vazbě na obslužné komunikace vedoucí k okolním novověkým vápenkám a lomům lze objekt datovat nejpozději do raného novověku. Severozápadně od reliktní hráze byly dokumentovány dva větší strukturované hliníky, které by mohly být dokladem vesnické výroby sušených cihel, tzv. „vepřovic“. V trati „Pacholské“ byl zachycen reliktní obdélný plošiny určené k milířování vápna. Ve zbývajících částech tratí „Nad Propastí“, „Pacholské“, „U Knížecího lomu“ a „U Šedého žlábků“ byly zaznamenány další, převážně menší vápenické pece a lomy na vápenec, v jednom případě i válečný okop umístěný do menší vápenické pece. Současně byly monitorovány zemní práce spojené s budováním nových obslužných cest při severním okraji Prostředního mokerského lomu.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A surface survey was carried out in the vicinity of Mokrý Quarry (Hostěnice cadastral area, Brno-Country District) in the area of 'Nad Propastí' field. The dyke of a defunct pond was identified at the bottom of the quarry. Two loam pits that could be evidence of a local mudbrick production were documented nearby. Remains of a rectangular-shaped structure for lime burning were detected in 'Pacholské' field. Small lime kilns, limestone quarries and a military foxhole were found around.

Petr Kos

Hovorany (okr. Hodonín)

„Padělky za vinohradem“, parc. č. 4820.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

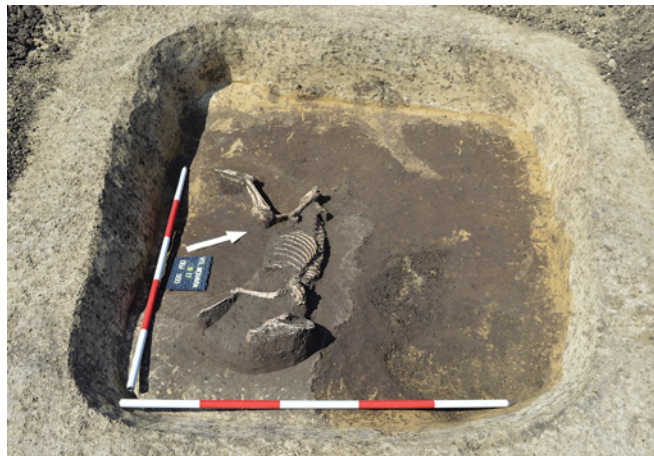
Lokalizace: S-JTSK: -574219.20, -1188701.89; -574216.46, -1188727.69; -574360.50, -1188710.18; -574357.52, -1188736.63

V dubnu a květnu roku 2022 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předstihový výzkum před plánovanou výstavbou VTL plynovodu Moravia v severovýchodní části polní tratě „Padělky za vinohradem“, která se rozkládá přibližně 2,3 km severozápadně od středu obce Hovorany. Existence dosud neznámé lokality v uvedeném místě byla predikována na základě výsledků geofyzikální prospekce realizované v letech 2021 a 2022 (lokalita D17; Milo et al. 2022). Řešený prostor je situován v nadmořské výšce 220–236 m, ve střední partii členitého jihovýchodního svahu, jenž spadá ze severovýchodního výběžku návrší Karlák (281,0 m n. m.) k levé straně údolí Karlínského potoka.

V rámci skryté plochy o délce zhruba 140 m a šířce 25 m byly zachyceny tři sídlištní jámy. Jednalo se o mělký žlabovitý objekt, jenž jako jediný poskytl zlomky keramických nádob datovatelných do raného středověku, rozsáhlejší nepravidelnou jámu s podhloubenými stěnami a částečně propáleným dnem a menší jámu zhruba čtvercového půdorysu se zaoblenými rohy a s částečně propálenými stěnami i dnem. Ve svrchní partii zasypu posledně uvedeného objektu byly objeveny dvě psí kostry, které ležely zrcadlově na opačných bocích těsně nad sebou (obr. 34, 35).

Literatura

Milo, P., Tencer, T., Šálka, D., Havelka, J. A. 2022: *Geomagnetická prospekce Moravia – VTL plynovod – lokality D. Správa o geofyzikálním průzkumu*. Rkp. zprávy č. 22010. Uloženo: Ústav archeologie a muzeologie FF MU, Brno.

Obr. 34. Hovorany. První psí skelet v zasypu sídlištní jámy. Foto M. Přichystal.

Fig. 34. Hovorany. The first dog skeleton in the backfill of a settlement pit. Photo by M. Přichystal.

Obr. 35. Hovorany. Druhý psí skelet v zasypu sídlištní jámy. Foto M. Přichystal.

Fig. 35. Hovorany. The second dog skeleton in the backfill of a settlement pit. Photo by M. Přichystal.

Summary

The archaeological excavation was carried out in the spring of 2022 in Hovorany, 'Padělky za vinohradem' field (Hodonín District). Three settlement pits, one of which yielded fragments of early medieval pottery, were documented. Two dog skeletons (Fig. 34, 35), lying mirrored on opposite sides just above each other, were discovered in the upper backfill layers of a smaller pit.

Michal Přichystal